

Снігурівська районна
державна адміністрація
Відділ освіти
Районний методичний кабінет
Горохівська загальноосвітня
школа I-III ступенів

**Словник
музичних
термінів
та визначень**

1 - 4 класи

Упорядник

*Бійчук А. Г.
вчитель вищої категорії
Горохівської ЗОШ I-III ступенів*

Рецензенти

*Богданова Г. О.
завідуюча методичним кабінетом
відділу освіти Снігурівської
райдержадміністрації*

*Благодатна З. І.
методист районного методичного кабінету
відділу освіти*

<i>А капела</i>	<i>спів без супроводу</i>
<i>Азербайджанські народні інструменти</i>	<i>тара, нагора, саза</i>
<i>Акомпанемент</i>	<i>музичний супровід</i>
<i>Акорд</i>	<i>одночасне звучання трьох чи більше звуків різної висоти</i>
<i>Альтерація</i>	<i>змінювання висоти звука за допомогою спеціальних знаків</i>
<i>Ансамбль</i>	<i>група виконавців</i>
<i>Аркан</i>	<i>народний танець, поширений в західних областях України</i>
<i>Балет</i>	<i>музична вистава, в якій головні герої не співають, а танцюють</i>
<i>Бандура</i>	<i>український народний інструмент</i>
<i>Баркарола</i>	<i>пісня, яку співає венеціанський човняр</i>
<i>Бекар</i>	<i>знак, що скасовує дію попередніх знаків</i>
<i>Бемоль</i>	<i>знак, що вказує на зниження звука на півтону</i>
<i>Вальс</i>	<i>парний бальний танець</i>
<i>Варіації</i>	<i>музичний твір, у якому головна мелодія декілька разів змінюючись, звучить по-новому</i>
<i>Веснянка</i>	<i>народна пісня, якою зустрічають весну</i>

<i>Види військових маршів</i>	<i>похідний, парадний, стройовий, зустрічний, фанфарний</i>
<i>Виконавець</i>	<i>людина, яка виконує музику</i>
<i>Виконавський розвиток</i>	<i>розвиток, який залежить від того, як виконавець передає в музиці думки, почуття композитора, а також свої власні переживання</i>
<i>Висота</i>	<i>головна ознака музичних звуків</i>
<i>Відомі кобзарі</i>	<i>Остан Вересай, Євген Адамцевич, Федір Грищенко - Холодний</i>
<i>Вірменські народні інструменти</i>	<i>зурна, доол</i>
<i>Вокальна музика</i>	<i>музика, яку співають</i>
<i>Волинка</i>	<i>музичний інструмент, який має протяжне звучання</i>
<i>Гама</i>	<i>частина звукоряду в межах октави</i>
<i>Гондол 'єр</i>	<i>венеціанський човняр</i>
<i>Гопак</i>	<i>український народний танець веселого завзятого характеру</i>
<i>Грузинські народні інструменти</i>	<i>чонгурі, пандурі</i>
<i>Двочастинна форма</i>	<i>будова музики, у якій зміна частин пов'язана зі зміною її характеру, розвитку почуття, настрою</i>
<i>Державний Гімн</i>	<i>один із державних символів, урочистий музичний чи музично - поетичний твір, який виконується під час громадських святкових заходів, державних свят, церемоній</i>

<i>Динаміка</i>	<i>сила звуку</i>
<i>Диригент</i>	<i>музикант, який керує хором та оркестром</i>
<i>Динамічний розвиток</i>	<i>розвиток музики, важливу роль в якому відіграють динамічні відтінки для розкриття змісту музичного твору</i>
<i>Дитячий фольклор</i>	<i>забавлянки, дражнили, скоромовки, лічилки, що тішать малечу, вчать добре розмовляти, рахувати</i>
<i>Дієз #</i>	<i>знак, що вказує на підвищення звука на півтону</i>
<i>Димінуендо ></i>	<i>поступове послаблення звука</i>
<i>Духові музичні інструменти</i>	<i>музичні інструменти, звук у яких утворюється за допомогою коливань повітря</i>
<i>Духовна музика</i>	<i>вокальні або вокально-інструментальні твори, на тексти релігійного змісту, які виконуються під час богослужінь</i>
<i>Елегія</i>	<i>Елементи музичної мови мотив , фраза ,ечення, частина, форма</i>
<i>Жанровий розвиток</i>	<i>музичний розвиток того, що відбувається, виходячи із особливостей жанру(пісенного, танцювального, маршового твору)</i>
<i>Жартівливі пісні</i>	<i>пісні, у яких виражається народний гумор, добротність, розум, любов до життя, віра в добро</i>
<i>Жниварські пісні</i>	<i>пісні, які виконують під час жнив і оспівують працелюбність та душевну щедрість українського народу</i>
<i>Жнивні пісні</i>	<i>змальовують тяжку працю хлібороба</i>
<i>Жанри вокальної музики</i>	<i>ліричні, обрядові,духовні, коліскові, пісні, гімни, думи, тощо</i>

<i>Забавлянки</i>	<i>коротенькі пісеньки бо віршики, які в ігровій формі знайомлять малят із побутом, природою</i>
<i>Зажинкові пісні</i>	<i>звеличують початок жнив, женців, перший сніп</i>
<i>Звукоряд</i>	<i>послідовне розміщення звуків</i>
<i>«Зерно-інтонація»</i>	<i>один-два або декілька звуків - «зерен», з яких виростає музична фраза, речення і навіть великий музичний твір</i>
<i>Інтервал</i>	<i>співвідношення двох звуків за висотою. Нижній звук називають його основою, а верхній - вершиною</i>
<i>Інструментальна музика</i>	<i>музика, яку виконують на музичних інструментах</i>
<i>Інтонація</i>	<i>найменша частина музичного твору певної виразності. Музичну інтонацію записують за висотою і тривалістю</i>
<i>Інтонаційний розвиток</i>	<i>розвиток за рахунок змін характеру інтонацій, що відображається в зміні темпу, ритму, ладу та динаміки</i>
<i>Історичні пісні</i>	<i>пісні про визначні історичні події, вони вшановують імена славетних синів нашої Батьківщини</i>
<i>Канон</i>	<i>багатоголосний твір, у якому всі голоси виконують одну мелодію почергово</i>
<i>Козачок</i>	<i>радісний і запальний український танець, який виконують парами у дуже швидкому темпі</i>
<i>Клавішні музичні інструменти</i>	<i>музичні інструменти, які звучать, якщо наклавіші</i>
<i>Класика</i>	<i>видатні, загально визнані твори мистецтва, які становлять безумовну цінність для національної та світової культури</i>

<i>Коломийки</i>	<i>українські народні пісні-танці жартівливого характеру</i>
<i>Колядка</i>	<i>старовинна пісня зимових свят, з побажаннями здоров'я та багатства, яку виконують на Різдво(з 7 по 19 січня)</i>
<i>Композитор</i>	<i>людина, яка створює музику</i>
<i>Композиторські (авторські) пісні в народному дусі</i>	<i>пісні, які зазнали впливу народної творчості і за характером та змістом схожі на народні пісні</i>
<i>Консерваторія</i>	<i>навчальний заклад, де навчаються музиканти</i>
<i>Концерт</i>	<i>великий твір для соліста з оркестром</i>
<i>Крецендо <</i>	<i>поступове підсилення звуку</i>
<i>Куплетна форма</i>	<i>будова пісні, в якій є заспів і приспів</i>
<i>Лад</i>	<i>взаємозв'язок звуків між собою. Основними є мажорний (мажор) і мінорний (мінор) лади</i>
<i>Лезгинка</i>	<i>грузинський народний танець</i>
<i>Лічилка</i>	<i>віршик із лічбою, який використовують для розподілу ролей у дитячій грі</i>
<i>Мажор</i>	<i>весела, легка музика</i>
<i>Мазурка</i>	<i>польський народний танець, який виник понад триста років тому в Мазові(одній із областей Польщі). Характерною рисою мазурки є тридольний розмір та бравурний характер мелодії</i>
<i>Марш</i>	<i>провідний жанр військової музики</i>

<i>Маршовість</i>	<i>поєднання в музиці характерних ознак маршу: чіткості, енергійності, ритмічності. Маршова музика використовується в опері, балеті, сонаті, симфонії та ін.</i>
<i>Мелодія</i>	<i>завершена музична думка, що звучить в один голос</i>
<i>Менует</i>	<i>старовинний бальний танець з поклонами і реверансами</i>
<i>«Метелиця»</i>	<i>веселий, швидкий український танець</i>
<i>Метр</i>	<i>рівномірне чергування сильних і слабких долей у музиці. Основні музичні метри: дводольний, тридольний</i>
<i>Мистецтво</i>	<i>відображення життя людей і навколишнього світу за допомогою слів, музичних звуків, кольорів</i>
<i>Мінор</i>	<i>сумна, лагідна музика</i>
<i>Молитва</i>	<i>звернення віруючого до Бога або святих</i>
<i>Музика</i>	<i>це спів та гра на музичних інструментах</i>
<i>Музика в народному дусі</i>	<i>музика написана композитором, але дуже схожа з народною</i>
<i>Музиканти</i>	<i>композитори, співаки, виконавці</i>
<i>Музична форма</i>	<i>будова музичного твору</i>
<i>Музичні звуки</i>	<i>голоси співаків і більшості музичних інструментів. Музичні звуки бувають високі, середні та низькі</i>
<i>Музичні інструменти</i>	<i>пристрої для виконання музики</i>
<i>Найважливіші засоби побудови музики</i>	<i>повторення і контраст</i>

<i>Народна музика</i>	<i>музика, яку з давніх часів складав народ</i>
<i>Ноти</i>	<i>спеціальні знаки для запису музичних звуків</i>
<i>Нотний стан (нотоносець)</i>	<i>п'ять ліній для запису нот. На початку нотного стану пишуть музичний ключ</i>
<i>Обжинкові пісні</i>	<i>оспівують завершення жнив</i>
<i>Опера</i>	<i>музична вистава, в якій головні герої не говорять, а співають</i>
<i>Особливість грузинської пісні</i>	<i>багатоголося</i>
<i>Особливості жартівливих пісень</i>	<i>жива мова, проста мелодія, чіткість ритму, повторення короткого головного мотиву, діалогічна побудова</i>
<i>Особливості історичних пісень</i>	<i>хоровий спів без супроводу, розспівування окремих складів, багатоголосся, паралельний рух голосів</i>
<i>Особливості коломийок</i>	<i>короткі за побудовою, задержувато-веселі, сатирично-жартівливі, а часом і сумні, ліричні, стисло, образно і дотепно відтворюють життя народу</i>
<i>Особливості народних дум</i>	<i>сольне виконання в супроводі кобзи, бандури чи ліри народними співаками-музикантами-кобзарями дум або лірниками</i>
<i>Особливість узбецької музики</i>	<i>танцювальність</i>
<i>Основа азербайджанської музики</i>	<i>танцювальність</i>

<i>Основні музичні форми</i>	<i>двочастинна, тричастинна, куплетна, варіації, тощо</i>
<i>па-де-де</i>	<i>з фр. – танець удвох</i>
<i>падекатр</i>	<i>з фр. – танець чотирьох</i>
<i>па-де-трус</i>	<i>з фр. – танець утрьох</i>
<i>Пауза</i>	<i>перерва у звучанні музики</i>
<i>Піано (p)</i>	<i>тихо</i>
<i>Пісенність</i>	<i>поєднання характерних ознак пісні: мелодійності, співучості, наспівності</i>
<i>Пісня-марш</i>	<i>пісня маршового характеру, жанр вокальної музики, який поєднує ознаки пісні й маршу</i>
<i>Пісня-танець</i>	<i>пісня, яка виконується з танцювальними рухами</i>
<i>Прелюдія</i>	<i>невелика інструментальна п'єса, найчастіше для фортепіано</i>
<i>Рапсодія</i>	<i>віртуозний інструментальний твір, фантазія на народні теми</i>
<i>Рефрен</i>	<i>головна тема музичного твору</i>
<i>Речитатив</i>	<i>поєднання співу та декламації</i>
<i>Ритм</i>	<i>чергування довгих і коротких звуків</i>
<i>Розспівка</i>	<i>вправа для голосу</i>
<i>Романс</i>	<i>вокальний твір з інструментальним супроводом, найважливіший жанр вокальної камерної музики</i>

<i>Рондо</i>	<i>музичний твір, у якому мелодія рухається по колу, головна тема чергується з різними епізодами</i>
<i>Сакура</i>	<i>японська вишня</i>
<i>Сямісени</i>	<i>японські народні струнні інструменти</i>
<i>Симфонічний оркестр</i>	<i>найбільш різноманітний, багатий, виразний і досконалий за звучанням</i>
<i>Симфонія</i>	<i>великий музичний твір для симфонічного оркестру, який складається із чотирьох частин</i>
<i>Скоромовка</i>	<i>жартівливий вислів, складений із важких для швидкої вимови слів</i>
<i>Слухач</i>	<i>людина, яка слухає музику</i>
<i>Соло</i>	<i>виконання музичного твору одним музикантом або співаком</i>
<i>Смичкові музичні інструменти</i>	<i>музичні інструменти, на яких грають смичком</i>
<i>Струнні музичні інструменти</i>	<i>музичні інструменти, джерелом звука яких є струна. Струнні інструменти поділяються на: щипкові, смичкові, клавішні</i>
<i>Сюжетний розвиток</i>	<i>розвиток, який залежить від змін подій, змісту</i>
<i>Танець</i>	<i>ритмічні рухи та музика, під яку можна танцювати</i>
<i>Танцювальність</i>	<i>особливість музики, пронизаної танцювальними ритмами, але не обов'язково призначеної для танців</i>
<i>«Театр но»</i>	<i>особливий японський музичний стиль, в якому поєднуються музика, танець, поезія</i>

<i>Тембр</i>	<i>забарвлення звука</i>
<i>Тембровий розвиток</i>	<i>розвиток, який залежить від протиставлення різних тембрів, пов'язаних із зображенням різних героїв</i>
<i>Темп</i>	<i>швидкість виконання музичного твору</i>
<i>Темпо рубато</i>	<i>виконання музики у вільному темпі</i>
<i>Три «кити» (типи) музики</i>	<i>пісня, танець, марш</i>
<i>Тричастинна форма</i>	<i>будова музичного твору, в якій крайні частини однакові, а середня – контрастна(протилежна) їм за характером музики</i>
<i>Троїсті музики</i>	<i>інструментальний ансамбль</i>
<i>Трольгауген</i>	<i>пагорб тролів</i>
<i>Тульяк</i>	<i>естонський народний танець</i>
<i>Увертюра</i>	<i>вступ до опери, кінофільму, балету</i>
<i>Ударні музичні інструменти</i>	<i>музичні інструменти, звуки з яких видобувають за допомогою ударів</i>
<i>Узбецькі народні інструменти</i>	<i>дойра, дутаб, рубаб</i>
<i>Форте (f)</i>	<i>Голосно</i>
<i>Фраза</i>	<i>поєднані музичні звуки</i>
<i>Хор</i>	<i>група співаків - виконавців, які об'єднані для спільного виконання вокальних творів</i>
<i>Хота</i>	<i>іспанський народний танець, який супроводжується співом, грою на гітарі, мандоліні, кастаньетах</i>

Хореографія

мистецтво танцю

Чардаш

угорський народний танець

Частівки

короткі, здебільшого швидкі наспівування з багатьма куплетами, у яких жартівливий переспів чергується з мелодійно-танцювальними рухами

Челеста

музичний інструмент з прозоро-чистим звучанням, яке нагадує кришталевий дзвін

Шумові звуки

«голоси» навколишнього світу і деяких інструментів: барабана, бубна, ложок

Щедрівки

народно-обрядові пісні зимового циклу, які виконувалися переважно дівчатами з 14 по 19 січня

*Відділ освіти
Снігурівської райдержадміністрації
Районний методичний кабінет
Горохівська ЗОШ I-III ступенів*

На допомогу вчителям музичного мистецтва

***Словник музичних термінів та визначень
1 - 4 класи***

*Комп'ютерна верстка: А. Г. Бійчук
Тираж : 20 примірників*

*Адреса
Biyuk2@ukr.net
вул. Поштова, 13
с. Горохівське, 57356
Снігурівського району
Миколаївської області
2013 рік*